

ಜೇನು ಸಾಕಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಣ ಪತಂಗದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಇತರ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಪರಿಹಾರ

ಎಚ್. ಎನ್. ಸತ್ತಿಗಿ, ಡಾ|| ಎಸ್. ಲಿಂಗಪ್ಪ, ಡಾ|| ಕೆ. ಎ. ಕುಲಕರ್ಣಿ
ಕೃಷಿ ಕೀಟಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಕೃ. ವಿ. ವಿ. ಧಾರವಾಡ-೫.

ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಮೇಣ ತಿನ್ನುವ ದೊಡ್ಡ ಪತಂಗ ಹುಳು (ಗ್ಯಾಲೀರಿಯಾ ನೆಲ್ಲಾ) ಜೇನು ಸಾಕಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ಹತೋಟಿ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜೇನು ಕೃಷಿಯು ಯಶಸ್ವಿ ಯಾಗಲಾರದು. ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಏನು ಸಾಕಿರುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಈ ಮೇಣ ಕೀಡುಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾದಲ್ಲಿ, ಜೇನು ಹುಳುಗಳು ತಮ್ಮ ವಾಸ್ತವಿಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿ ಎರಿ (ಹುಟ್ಟು)ಗಳಿಗೆ ಅಗುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಸತ್ತು ತಮ್ಮ ವಾಸ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆಲ್ಲದೆ, ಎರಿಗಳನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿರುವ ಈ ಪೀಡೆಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೊರಟುಹೋಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಜೇನು ಸಾಕಣೆದಾರರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸಾಕಿದ ಜೇನುಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕಹಿ ಅನುಭವ ಅನೇಕರಿಗಿದೆ.

ಇತ್ತ ಮೇಣ ಪತಂಗದ ಸಂತತಿ ಇನ್ನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ಜೇನುಗೂಡುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ದಾಳಿಮುಂದುವರಿಸುವವು. ಹೆಚ್ಚೇನು ಗೂಡುಗಳು ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವೆಡೆ, ಇದರ ಹಾವಳಿ ಉಬ್ಬಣೆಗೊಳ್ಳುವದು. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿರುವ ಹೆಚ್ಚೇನು ಹಿಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಮೇಣದ ಖಾಲಿಗೂಡು, ಈ ಪೀಡೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಗೊಂಡ ಈ ಪತಂಗಗಳು ನಮ್ಮ ಜೇನು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಡಕನ್ನು ಅಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ತಂದೊಡ್ಡುವವು.

ಮೇಣ ಪತಂಗದ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ :

ಜೇನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಅಡಿ ಹಲಗೆ, ಮುಚ್ಚಳದ ಬದಿ ಬಿರುಕುಗಳಲ್ಲಿ, ಜೇನು ಹುಳು ಇಲ್ಲದ ಎರಿಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪತಂಗವು ಸುಮಾರು ೧೫೦೦ ವರೆಗೆ ಗಸಗಸಿಯಂತೆ ಇರುವ ತತ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುಂಪಾಗಿ ಇಡುತ್ತದೆ. ೮-೧೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ತಿಯಿಂದ ಬೆಳ್ಳನೆಯ ಮರಿಹುಳು ಹೊರಬಂದು ಮೇಣ ತಿನ್ನುವ, ರೇಷ್ಮೆ ಎಳೆಯಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸುರಂಗಮಾಡುತ್ತ ೧ ರಿಂದ ೫ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಬೆಳೆದ ಕೀಡೆಯಾಗುವದು. ಆಗ ಮಾಸಲು ಬೂದಿ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದು ೩೦ ಮಿ.ಮಿ.ವರೆಗೆ ಉದ್ದವಿರುವದು ಹಾಗೂ ೨೫-೪೫ ಮಿ. ಮಿ. ರೆಕ್ಕಗಳ ವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವವು. ಪತಂಗಗಳು ಮೇಣ ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಕೀಡೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮೇಣವು ಅದಕ್ಕೆ ಆಹಾರವಾಗಿರುವದು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಣ ಕೀಡೆಯ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುಕಾಲ ದಿಂದಲೂ ಸಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿರುವ ಹಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ೧) ಬಲಿಷ್ಠ ಜೇನುಗೂಡುಗಳಿಗೆ ಈ ಪೀಡೆಯ ಹಾವಳಿ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆಯಾದರೂ ಪ್ರತಿ ೧೫ ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಪೀಡೆಯ ಇರುವಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಹಾಗೂ ತಳಹಲಗೆ ಯನ್ನು ಕರೆದು ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಹೊರಮೈಮೇಲೆ ಗಸಗಸು ಕಾಳವಪ್ಪು ಸಣ್ಣಗಿರುವ ಗುಂಪಾದ ತತ್ತಿ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಕರೆದು ತೆಗೆಯಬೇಕು.
- ೨) ಜೇನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಂದು, ಬಿರುಕುಗಳನ್ನು ರೋಪಿನ್ ಮತ್ತು ಕೆನೆಗಾರಗಳ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ (ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಸೈನ್) ಅಥವಾ ಜೆನುಟು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚುವುದರಿಂದ ಪೀಡೆಯ ಪತಂಗಗಳು ತತ್ತಿ ಇಡುವ ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು.
- ೩) ಪುಸರದಲ್ಲಿ ಬಾಧೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವದು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಜೇನು ಅಡ್ಡಾಡುವ ದಾರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಗದವಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಜೇನುಗಳಿಗೆ ಮೇಣ ಪತಂಗ ಬಾರದಂತೆ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರ ಕಾಯಲು ಸುಲಭಗೊಳಿಸಬೇಕು.
- ೪) ಅಥವಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ನೋಣಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣ ತುಂಬುವಪ್ಪು ಎರಿಗಳನ್ನಿಡಬೇಕು. ನೋಣ ಗಳಲ್ಲದೆ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಎರಿಗಳಿದ್ದರೆ ತೆಗೆದು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡಬೇಕು.
- ೫) ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದ ಎರಿಗಳಿಗೆ (ಅದರಲ್ಲಿ ಕೀಪಲ ಮೇಣ ಚಿಟ್ಟೆ ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಮರಿಹುಳು ಇದ್ದರೆ) ಧೂಪ ಹಾಕಬೇಕು. ಧೂಪ ಹಾಕಲು ಎಥಿಲಿನ್ ಡೈಕ್ಲೋರೈಡ್, ಕಾರ್ಬನಟೈಟ್ರಾ ಕ್ಲೋರೈಡ್ ಮಿಶ್ರಣ (೧ ಫನ ಮೀಟರ್ ಎಕ್ಸೀರ್ನಕ್ಕೆ ೩೦ ಮಿಲಿ ನಂತೆ) ಅಥವಾ ಮಿಥೈಲೈಪ್ರೋಮೈಡ್ (೯ ಫನ ಅಡಿ ಎಕ್ಸೀರ್ನಕ್ಕೆ ೩೦ ಮಿಲಿ ನಂತೆ) ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ವಾಯು ಅಭೇದ್ಯ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಈ ಧೂಪ ಕೀಟನಾಶಕ ಬಳಸಬಹುದು (ಅನುಭವಸ್ಥರು ಮಾತ್ರ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ವಿಧಾನ, ಅನುಸರಿಸಬಹುದು). ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಾಧೆಗೆ ತುತ್ತಾದ ಖಾಲಿ ಎರಿಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಬೇಕು.
- ೬) ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಜೇನುಗೂಡಿನ ಖಾಲಿ ಹುಟ್ಟುಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟುಹಾಕಬೇಕು.
- ೭) ಸುಣ್ಣ-ಗಂಧಕ ಔಷಧಿ ದ್ರಾವಣ ತಯಾರಿಸಿ, ಜೇನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಹೊರಮೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಕಟ್ಟಿ ಗೆಯ ಸಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಮರಿಗಳ ಗೂಡು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಪೆಟ್ಟಿಗಳ ನಡುವಿನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಮುಚ್ಚಳಗಳ ಹೊರಮೈಗೆ ಹಾಗೂ ಇತರಡೆ ಇದ್ದ ಬಿರುಕುಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಲೇಪಿಸಬೇಕು.

ಈ ಔಷಧಿಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಜೇನು ನೋಣಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೇಣ ಪತಂಗ ಗಳು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದು ತತ್ತಿ ಇಡುವುದನ್ನು ಔಷಧಿಯ ವಿಕರ್ಷಕ ಗುಣದಿಂದಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಇದರ ಹಾವಳಿಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವುದರಿಂದ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಜೇನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿ ಲೇಪಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಅಥವಾ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದಲ್ಲಿ ವರ್ಷವಿಡಿ:

ಈ ಹೀಡೆಯಿಂದ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ಗೂಡುಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಪರಿಹಾರ ಸಿಗಲಾರದು. ಈ ಹೀಡೆಯ ಬಾಧೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಎರಿಗಳಿದ್ದರೆ ಗುರುತಿಸಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಹೊರತೆಗೆಯಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ಲೇಪಿಸಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಪೆಚ್ಚಿಗೆ ಜೇನು ಹುಳಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು. ಇತ್ತ ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದ ಪಾಲಿ ಎರಿಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ಸುಣ್ಣ-ಗಂಧಕ ದ್ರಾವಣ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಎರಡು ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ವಿವರಗಳು ಇಂತಿವೆ :

ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು :

೨೫೦ ಗ್ರಾಂ. ಸುಟ್ಟ ಸುಣ್ಣ

೫೦೦ ಗ್ರಾಂ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವ ಗಂಧಕದ ಪುಡಿ

೨.೫ ಲೀಟರ್ ನೀರು

ಒಂದನೇ ವಿಧಾನ :

ಎರಡುವರೆ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ೨೫೦ ಗ್ರಾಂ. ಸುಟ್ಟ ಸುಣ್ಣ ಹಾಕಿ ಪೂರ್ಣ ಅಕಳದ ಮೇಲೆ ಚಹಾ ಸೋಸುವ ಜರಡೆಯಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣದ ನೀರನ್ನು ಸೋಸಿ ಆ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸ್ಕ್ರೀನ್ ಅಥವಾ ತಗಡಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುದಿಸುತ್ತಾ, ೫೦೦ ಗ್ರಾಂ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವ ಗಂಧಕದ ಪುಡಿ ಹಾಕಿರಿ. ಒಟ್ಟು ದ್ರಾವಣ ಮಂದವಾಗುವವರೆಗೆ ಕುದಿಸುವದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಈ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಲೇಪಿಸಬೇಕು. ಇದು ಜಿಗುಟು ಇರುವ ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಪೆಚ್ಚಿಗೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವದು. (ಸುಣ್ಣ-ಗಂಧಕ) ದ್ರಾವಣ ತಯಾರಿಸುವಾಗ ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು.

ಎರಡನೇ ವಿಧಾನ :

೨೫೦ ಗ್ರಾಂ. ಸುಟ್ಟ ಸುಣ್ಣಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಾಕಿ ಬೆರಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಅದರೊಂದಿಗೆ ೫೦೦ ಗ್ರಾಂ. ಒಣ ಗಂಧಕದ ಪುಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಕಲಸಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜೇನು ಪೆಚ್ಚಿಗೆಗೆ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಂದವಾದ ಪೆಚ್ಚಿನ ರೂಪರೇಷೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀರು ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ಪೆಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಜಿಗುಟು ಕಡಿಮೆ ಇರುವದರಿಂದ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಉದುರಿ ಹೋಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಲೇಪಿಸಿದ ನಂತರ ಪೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಡುವಾಗ, ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುವ ಗ ಪೆಚ್ಚಿನ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ, ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಔಷಧಿಯೊಂದಿಗೆ ೧೦೦ ಗ್ರಾಂ. ಅಥವಾ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ರೋಸಿನ್ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅಂಟುಗುಣ ಬರುವದು.

ಎರಡು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಫಲಿತಾಂಶ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಸುಣ್ಣ-ಗಂಧಕದ್ರಾವಣವು ಮೇಣ ವರ್ತನಗಳನ್ನು ತತ್ತಿಗಳ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು, ಜೇನು ಹುಳಗಳಿಗೆ ಬರುವ ನುಸಿ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಜೇನು ಪೆಚ್ಚಿಗೆಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಈ ಔಷಧಿ ಲೇಪಿಸುವ ಖರ್ಚು ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ.

ಪಾಪ್ಪಮಾತ್ಸ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಸಿಲಸ್ ತುರಿಂಜಿಯೆನ್ಸಿಸ್ ಎಂಬ ದಂಡಾಣು ರೋಗಾಣುಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ಕೃತಕವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಹುಟ್ಟಿನ ಅಸ್ಥಿಭಾರದ ಹುಳು (ಫೋಡೇಷನ್ ಎರಿಗಳಲ್ಲಿ) ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿರು

ತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ದಾಳಿವಸಡುವ ಮೇಣ ತಿನ್ನುವ ಕೀಟಗಳು ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಸತ್ತು ಹೋಗುವವು. ಈ ರೋಗಾಣುಗಳು ನಮ್ಮ ಜೀನಿಗೆ ಬಾಧಕವಲ್ಲದಾದ್ದರಿಂದ ಓಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮೇಣ ತಿನ್ನುವ ಕೀಟಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹತೋಟಿಯಾಗುವವು. ಆದರೆ ಈ ರೋಗಾಣುಗಳು ಸಾಕು ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣಾಂತಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ರೇಷ್ಮೆ ಸಾಕಾಣಿಕೆಯು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಧಾನ ಬಳಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಇತರ ಶತ್ರುಗಳಾದ ಹಲ್ಲಿ, ಇರುವೆ, ಜಿರಳೆ (ಜೊಂಡಿಗ), ಗೆದ್ದಲು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಹೊರಗೊಡಿಸಬೇಕು. ಭೂಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟ ಸ್ವಾಡ ಅಥವಾ ಸ್ಕೂಲ್ ಕೆಳಗೆ ಮೆಲಾಥಿಯಾನ್ ಪುಡಿ ಉದುರಿಸಿರಿ. ಇಲ್ಲವೇ ನೀರು ದುಂಡಗೆ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ವೈರಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಕಣಜ (ಕುಡ್ಡಿ ಕುಕ್ಕಾರಿ ಅಥವಾ ಕಣಜೀರಿಗೆ ಹುಳು) ಪಕ್ಷಿಗಳಾದ ರಾಜಕಾಗೆ (ಡಿಕೋರಸ್ ಮ್ಯಾಕ್ರೋರ್ಕಸ್) ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಅವುಗಳ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಅಥವಾ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು.

